

MANUAL

Lavurar cun il portfolio

Partiziun Formaziun da la Pratica Professionala

Cuntegn

1. Da tge sa tracti?	1
2. Pertge carnet d'elements e portfolio?	1
3.1 Cumprova d'emprender.....	2
3.2 Pass da cumpetenzas	3
3.3 Cuntegn dal portfolio	3
4. Co vegn la lavur cun il portfolio preschentada e validada?	4
Annexa A : Lavurar cun il portfolio: Survista.....	5
Annexa B: Pass da cumpetenzas: exempel	6
Annexa C: Cumprova d'emprender: formular	7
Annexa D: Cumprova d'emprender: instrucziun.....	8
Annexa E: Cumprova d'emprender: exempel	9

1. Da tge sa tracti?

La vita professiunala da persunas d'instrucziun è oz pli che mai complexa e pretensiusa e per quests motivs ston persunas d'instrucziun savair fitg bler, era per pudair ademplir las pretensiuns da situaziuns professiunalas specificas. Ellas ston per exempel savair sa preschentar a moda segira, autentica ed effizienza, cussegljar uffants e geniturs e manar cun els discurs, savair percepir ed observar a moda exacta, promover uffants individualmain, manar ina classa, planisar e manar tras in'instrucziun profitaivla ed utila, valitar prestaziuns dals uffants a moda differenta ed anc bler dapli.

Tala savida vegn ozendi il pli savens duvrada en connex cun la noziun da la cumpetenza. Manegiadas èn las capacitads e las abilitads che sa basan sin savida sco er sin tenutas ed opiniuns persunalas e ch'èn necessarias per dumagnar cun success ina situaziun specifica en il champ professiunal.

La scolaziun a la SAPGR è concepida a moda che las studentas/ch'ils students pon elavurar cumpetenzas relevantas per la professiun. Surtut la furmaziun da la pratica professiunala (FPP) è fitg adattada per elavurar a moda effizienta questas cumpetenzas. Il carnet d'elements ed il portfolio jogan en quest connex ina rolla principala.

2. Pertge carnet d'elements e portfolio?

Il sviluppar cumpetenzas ch'èn relevantas per la professiun è in'incumbensa che dura ditg per na betg dir in'incumbensa cuntinuanta per ina persuna d'instrucziun, a la quala i vegn specialmain dà gronda atenziun durant la scolaziun da basa. En quest connex èn il carnet d'elements ed il portfolio da la SAPGR instruments centrals da la partiziun furmaziun da la pratica professiunala (FPP), cun il qual studentas/students, persunas da la pratica e docentas/docents cun incumbensa da mentura/mentur lavuran communablamain per realisar quest svilup da cumpetenzas cun cleras finamiras e cun sustegnair a moda sistematica.

Il carnet d'elements è structurà tenor ils standards da scolaziun dal plan da studis da basa da la SAPGR. Las cumpetenzas ch'èn formuladas a basa dals standards vegnan partidas en il carnet d'elements en cumpetenzas parzialas concretas. Quellas èn emprendiblas ed exercitablas e stattan er a disposiziun per las observaziuns, ils feedbacks e la reflexiun. Cumpetenzas en connex cun in aspect tematic vegnan resumadas en in element. Tar mintga standard chatt'ins plirs elements en il carnet d'elements. Or da tut ils elements e tuttas cumpetenzas elegia la studenta/il student elements adattads e metta uschia accents persunals.

Il portfolio è il lieu nua che la lavur vi da cumpetenzas resp. accents elegids vegn documentada e reflectada a moda detagliada, nua ch'ins renda conscient progress persunals, svilups e cumpetenzas acquistadas e nua che l'elavurà vegn documentà en furma da cumprovas d'emprender.

Il pass da cumpetenzas fa part dal portfolio. El vegn piazzà davantvart en il portfolio e serva a l'orientaziun ed a la survista e resumescha activitads e resultats impurtants a moda surveaivla.

La lavur cun ils instruments pussibiliteschan a las studentas/als students da planisar la pratica tenor lur agens basegns d'emprender e dad adina puspè vegnir conscientas/conscients suenter pliras etappas da la furmaziun da la pratica professiunala nua ch'ellas/ch'els stattan, tge ch'ellas/ch'els han gia reussi, vi da tge aspects ch'ellas/ch'els pon anc lavurar (vinavant) e tge finamiras che fan senn per la cuntinuaziun. Il portfolio ed il pass da cumpetenzas integrà furman uschia il svilup da cumpetenzas d'ina studenta/d'in student vi d'accenti da svilup persunals relevanti. Qua tras è il portfolio era in'impurtanta basa per discurs da planisaziun e da promoziun tranter la studenta/il student e la persuna d'instrucziun da la pratica resp. tranter la studenta/il student e la mentura/il mentur.

3. Co vegn lavurà concret cun il carnet d'elements e cun il portfolio?

Avant singuls engaschis en ils ateliers ed avant mintga praticum defineschan las studentas/ils students cun agid dal carnet d'elements ed en barat ed en convegno cun la persuna d'instrucziun da la pratica e cun la mentura resp. il mentur accents persunals. Quai fan ellas/els cun sa dumandar:

- Nua vi u stoss jau far in pass enavant? Tge è fitg impurtant per mai?
- Tge cumpetenzas concretas vi u stoss jau exercitar, emprender, sviluppar?
- Tge accents persunals èn adattads per la situaziun da praticum?
- Co sa il praticum vegnir realisà per ch'jau possa lavurar vi d'accents persunals uschè intensiv sco pussaivel?

Durant in engaschi en l'atelier u entaifer in praticum vegnan questas cumpetenzas exercitadas a moda conscienta e repetidamain. Cun dar a la persuna d'instrucziun da la pratica u a la partenaria/al partenari da praticum uschè savens sco pussaivel e cun clera finamira in'incumbensa d'observaziun concreta, survegnan ellas/els era adina lura, cura ch'ellas/ch'els instrueschan sezzas/sezs, in feedback quant bain ch'ellas/ch'els adempleschan ina cumpetenza ch'ellas/ch'els han definì ed exercità sco accent persunal.

La lavur per propi vi dal portfolio vegn fatga direct suenter l'instrucziun en furma d'ina reflexiun en scrit, questa reflexiun sa basa sin observaziuns, feedbacks e sin il discours che ha lieu suenter l'instrucziun. Latiers documenteschan ed elavureschan las studentas/ils students en furma d'ina uschenunada cumprova d'emprender tge ch'ellas/ch'els han evenimentà ed observà e lura discussiunà cun la persuna d'instrucziun da la pratica u la mentura/il mentur.

3.1 Cumprova d'emprender

Il portfolio sa cumpona per gronda part da differentas cumprovas d'emprender. Sin ina cumprova d'emprender vegn nudà vi da tge cumpetenza resp. vi da tge accent ch'ins ha lavurà, tge finamira ch'ins ha persequità en connex cun ina situaziun d'emprender specifica ed i vegn fatg ina reflexiun davart ils resultats d'emprender persunals che sa resulteschan da la situaziun e tgenins ch'èn ils proxims pass d'emprender (cf. annexa C, D, E).

Dumondas directivas per la reflexiun èn:

- Co sun jau procedida/procedi per lavurar vi d'in accent specific, per emprender ina cumpetenza specifica, per la exercitar e sviluppar?
- Tge hai jau pudì observar? Tge observaziuns han auters fatg (partenaria/partenari da praticum, persuna d'instrucziun da la pratica, mentura/mentur)? Tge observaziuns èn spezialmain impurtantas?
- Tge è gartegià bain, tge main bain e pertge?
- Tge hai jau emprendì, cuntanschi, tge sai jau uss, nua stun jau uss, quant datiers sun jau da mia finamira persunala?
- Tge experientschas ed enconuschientschas ma paran impurtantas?

Da la reflexiun sa resultan ideas ed experientschas davart ulteriurs pass d'emprender che fan senn, davart pussaivladads d'emprender che duain u san vegnir nizzegiadas sco proxim pass e.u.v. Quests pass vegnan mintgamai nudads en ina cumprova d'emprender sut la rubrica „Consequenzas, proximas finamiras, termins“ e furman il punct da partenza per ina proxima situaziun d'emprender resp. per ina proxima cumprova d'emprender (guarda annexa E).

Ponderaziuns davart parts teoreticas fan la punt tranter la pratica e la teoria resp. tranter la pratica ed ils cuntregns dals moduls a la SAPGR.

Tar mintga cumprova d'emprender vegn agiuntà almain in document expressiv che illustrescha la lavur persunala en connex cun la cumpetenza ch'è vegnida nudada e reflectada en la cumprova d'emprender. Quest document vegn agiuntà sco annexa tar la cumprova d'emprender, p.ex.

- feedbacks en scrit da la persuna d'instrucziun da la pratica, da la partenaria/dal partenari da praticum, da la mentura/dal mentur en connex cun l'incumbensa d'observaziun
- feedbacks da las scolaras/dals scolars
- documents che mussan las atgnas activitads d'instrucziun (p.ex. audio-documents, fotografias, videos)
- lavurs dals uffants (p.ex. dissegns, texts, utensils)
- planisaziuns d'instrucziun fatgas sezza/sez
- material per l'instrucziun fatg sezza/sez (p.ex. incumbensas da lavur, texts, controllas d'emprender, folias)
- e.a.v.

Ina cumprova d'emprender cun annexa complementara vegn deponida en il portfolio sut il register che correspunda als standards da scolaziun. Pliras cumprovas d'emprender entaifer in register stattan en cler connex ina cun l'autra e descrivan in svilup.

3.2 Pass da cumpetenzas

Il pass da cumpetenzas dat ina survista vi da tge puncts centrals – q.v.d. vi da tge elements da cumpetenzas elegids – ch'i è vegnì lavurà durant il praticum, tge cumprovas d'emprender che sa chattan en il portfolio e tgenin ch'è il nivel da savida actual. Il pass da cumpetenzas vegn cumplettà cuntinuadamain cun nudar las cumprovas d'emprender numeradas per mintga accent. Uschia èsi cler tge cumprovas d'emprender che mussan la lavur en connex cun ina cumpetenza specifica (guarda exempel en l'annexa B).

A la fin d'in praticum, a la fin d'in onn da studi u a la fin da la scolaziun mussa il pass da cumpetenzas pia a moda surveaivla vi da tge elements resp. accents ch'igl è vegnì lavurà intensivamain: Là nua che pliras cumprovas d'emprender èn vegnidadas ordinadas en successiun, preschenta quai ina lavur intensiva vi da l'accent correspondent. Tar standards nua ch'i n'è betg vegnì definì accents e nua ch'i na dat correspondentamain naginas cumprovas d'emprender, vegn visibel ch'i n'è (anc) betg vegnì lavurà vi dal svilup d'ina cumpetenza, p.ex. perquai che la studenta/ch'il student dispona gia da las abilitads specificas.

3.3 Cuntegn dal portfolio

La proxima glista mussa ils cuntegns pretendids d'in portfolio e serva per estructurar l'agen portfolio e da controllar sia cumplettadad.

In portfolio cuntegna

- il pass da cumpetenzas persunal (actualisà suenter mintga praticum)
- ina survista dal nivel da las cumpetenzas individualas ch'èn relevantas per la professiun al cummenzament dal studi
- copias dals fegls da valitaziun dals ateliers e dals praticums (valitaziun estra tras la persuna d'instrucziun da la pratica, valitaziun autonoma tras la studenta/il student)
- cumprovas d'emprender ordinadas tenor ils standards inclusiv l'annexa correspudenta. Per praticum duessan vegnir elegids or da differents standards plirs elements e definids accents. I vegn recumandà da scriver tar in accent elegi almain duas cumprovas d'emprender en successiun, per praticum resp. fasa dal SPP en tut almain 6 - 8 cumprovas d'emprender
- il carnet d'elements
- il manual „Lavurar cun il portfolio“

4. Co vegn la lavur cun il portfolio preschentada e validada?

Il portfolio è in instrument per accompagnar e documentar il process d'emprender ed ha per quest motiv in character formativ, quai vul dir: El furma la basa per discurs da verificaziun, planisaziun e promozziun, parts da quest portfolio vegnan preschentads da las studentas/dals students a chaschun da differents occasiuns ad in public elegì e las studentas/ils students survegnan feedbacks davart lur lavur cun il portfolio.

Durant l'emprim onn da studi vegnan las studentas/ils students introducidas/introducts en la lavur cun il portfolio a chaschun da lur engaschis en ils ateliers. Sco finiziun dals ateliers a la fin da l'emprim onn da studi vegnan parts dal portfolio preschentadas persunalmain. En il decurs da l'emprim onn da studi furma il portfolio en il praticum situaziuns d'emprender ina basa impurtanta per differents discurs cun la mentura/il mentor e la persuna d'instrucziun da la pratica.

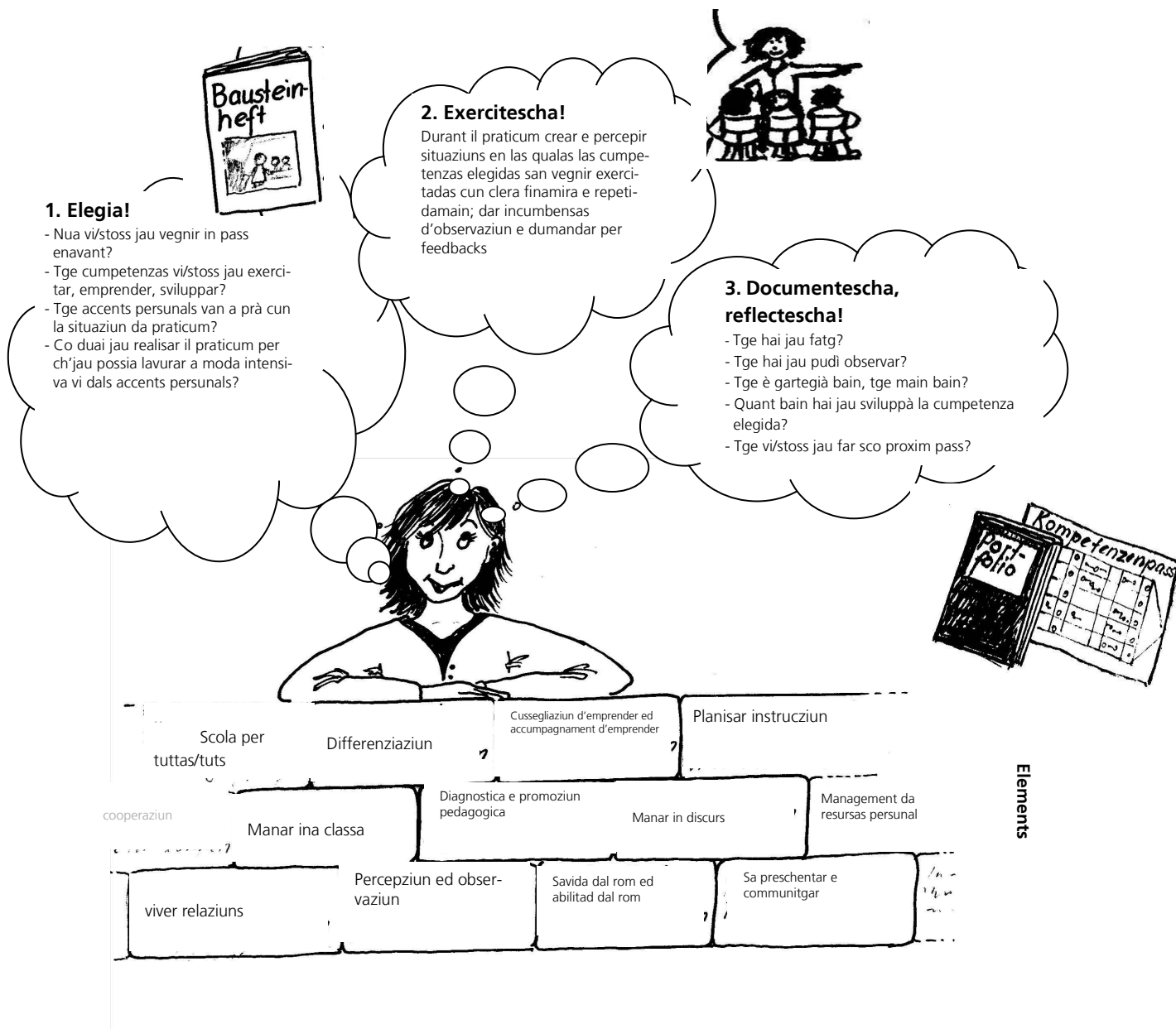
Avant il cumenzament dal 2. onn da studi ha lieu en regard a l'admissiun definitiva al studi in uschenumnà discurs da verificaziun, là gioga il portfolio danovamain ina rolla impurtanta, medemamain en il praticum instruir che ha lieu amez il 2. onn da studi.

Durant il 3. onn da studi vegn la lavur cun il portfolio manada vinavant en connex cun il semester da la pratica professionala (SPP, 5. semester da scolaziun). Danovamain vegnan fixads, persecutads e documentads accents individuals. En il SPP vegn plinavant elavurada ina dumonda da perscrutaziun resp. ina dumonda directiva per l'emprender cun retscher-tgar, che sa era sa basar sin il carnet d'elements. Las studentas/ils students documenteschan lur stentas ed activitads correspundentas en il portfolio e sin questa basa han lieu discurs en la gruppa d'emprender sco er discurs cun la persuna d'instrucziun da la pratica davart il process individual ed il svilup da las cumpetenzas. A la fin dal semester da la pratica professionala vegnan preschentads il portfolio resp. parts dal portfolio ad in public elegì. Era durant il praticum da diplom ed a la fin da la scolaziun vegnan il portfolio ed il pass da cumpetenzas en funcziun, las studentas/ils students fan p.ex. ina bilantscha retrospectiva en connex cun la furmaziun da la pratica professionala sco er ina prospectiva en connex cun il temp suenter la scolaziun e la furmaziun supplementara futura.

Annexa A : Lavurar cun il portfolio: Survista

L'incumbensa generala per la lavur cun il portfolio po vegnir resumada suandantamain:

**Elegia per mintga praticum ed avant mintga engaschi pratic (per tai e per la situaziun) cumpe-
tenzas adattadas resp. accents or dal carnet d'elements, lavura vi da quests, als exercitescha
conscientamain, dumonda per clers feedbacks e documentescha e reflectescha tes svilup e tes
progress da las competenzas en il portfolio!**

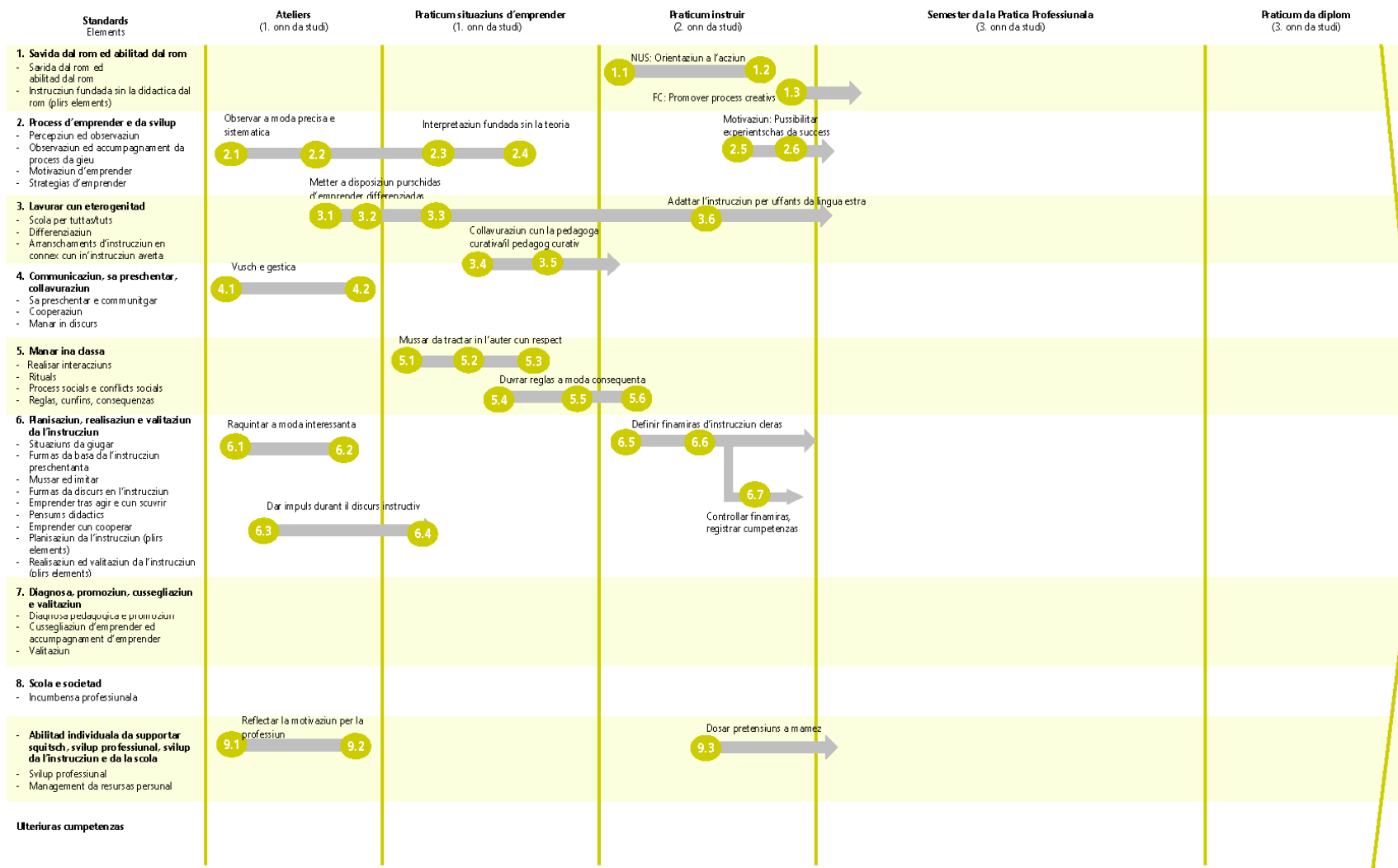
Annexa B: Pass da competenzas: exempel (SP, 1. onn da studi)

Pass da competenzas

Num da la studenta/dal student: **Martina Muster**

Direcziun da studi: **Stglim primar**

PÄDAGOGISCHE HOCHSCHULE GRAUBÜNDEN
ALTA SCUOLA PEDAGOGICA DEI GRIGIONI
SCOLA ALTA DA PEDAGOGIA DAL GRISCHUN

Annexa C: Cumprova d'emprender: formular

Cumprova d'emprender

Praticum:		Num:	
Data:		Numer da la cumprova:	
Standard:			
Element:			
Accent:			

Cumpetenz(a) or dal carnet d'elements:

Finamira(s) persunala(s) per questa situaziun d'emprender (cf. la cumprova d'emprender precedentata):

Reflexiun (observaziuns, interpretaziuns):

Remartgas da la persuna d'instrucziun da la pratica, da la mentura/dal mentur:

Connexs teoretics:

Consequenzas, proximas finamiras, terminis:

Annexa:

Annexa D: Cumprova d'emprender: instrucziun**Cumprova d'emprender**

Praticum:	Indicaziun praticum	Num:	Num dal/da la student(a)
Data:	Data da las notizias	Numer da la cumprova:	Il numer da la cumprova vegn era nudà en il pass da cumpetenzas
Standard:	Num dal standard (surpigliar or dal carnet d'elements)		
Element:	Titel da l'element elegi or dal carnet d'elements		
Accent:	Il pled „focus“ definescha tge punct principal ch'ins observa entaifer in element elegi. Idealmain scrivan ins in'atgna formulaziun, ins po dentant era formular il focus cun duvrar il titul d'in feigl da cumpetenzas u d'ina singula cumpetenza. Il focus vegn nudà sin il pass da cumpetenzas, per uschia marcar ina part d'in process d'emprender.		

Cumpetenza(s) or dal carnet d'elements:

Nudar cumpetenzas concretas or dal carnet d'elements ch'ins vul sviluppar ed exercitar.
Inditgar il titul dal feigl da cumpetenzas en parantesa.

Finamira(s) persunala(s) per questa situaziun d'emprender (cf. la cumprova d'emprender precedentia):

Formular finamiras persunalas tar la(s) cumpetenza(s) elegida(s). Latiers po la cumpetenza or dal carnet d'elements vegnir sviluppada enavant u explitgada curtamain, tscherts aspects pon vegnir accentuads u adattads a la situaziun. La finamira persunala sa referescha per regla a las consequenzas ch'èn vegnidas formuladas en la cumprova d'emprender precedentia.

Reflexiun (observaziun / interpretaziun):

Dumondas directivas per la reflexiun èn:

- Tge hai jau fatg per savair lavurar vi dad in punct central specific, per savair sviluppar ina cumpetenza specifica, per la exercitar e sviluppar enavant?
- Tge han ins pudì observar tar mai e tar auters (partenari/partenaria da praticum, persuna d'instrucziun da la pratica, mentur/mentura)? Tge observaziuns èn surtut impurtantas?
- Tge è gartegià bain, tge main bain e pertge?
- Tge hai jau emprendì, cuntanschì, tge sai jau uss, nua stun jau uss, quant datiers sun jau da mia finamira persunala?
- Tge experientschas ma paran impurtantas?

Remartgas da la persuna d'instrucziun da la pratica, dal/da la mentur(a):

Remartgas e commentaris impurtants da la persuna d'instrucziun da la pratica e dal/da la mentur(a) en connex cun il svilup d'ina cumpetenza focusada.

Connexs teoretics:

Far connexs teoretics tranter la pratica e la teoria resp. tranter ils praticums ed ils cuntegns dals moduls da scolaziun a la SAPGR. Pretensiun minimala: inditgar modul(s), en il qual/ils quals ins ha gia survegnì infurmaziuns davart ina tematica inditgada e reflectada en la cumprova d'emprender ed/u (cleras) indicaziuns bibliograficas correspondentas

Consequenzas / proximas finamiras / termins:

Nudar proximas finamiras che fan senn e che descrivan nua e co ins po lavurar a moda concreta vi da situaziuns d'emprender. En ina cumprova d'emprender successiva vegn sa referì a questas finamiras (per regla furman questas indicaziuns la proxima finamira persunala).

Annexa:

Il document che sa chatta en l'annexa d'ina cumprova d'emprender illustrescha la lavur vi dad ina/pliras cumpetenza(s) focusada(s). Il document (ev. era plirs documents) illustreschan quai ch'ina persuna ch'empreda ha cuntanschì, el dat invista en il progress d'ina cumpetenza specifica sco era en las abilitads d'in/ina student(a) e gida persunas d'ordaifer (mentur(a), e.u.v.) da chapir e suandar la situaziun d'emprender.

Annexa E: Cumprova d'emprender: exempel

Cumprova d'emprender

Praticum:	Situaziuns d'emprender	Num:	Martina Muster
Data:	27 da matg 2016	Numer da la cumprova:	5.1
Standard:	Manar ina classa		
Element:	Realisar interacziuns		
Accent:	Mussar da tractar in l'auter cun respect		

Competenza(s) or dal carnet d'elements:

La studenta/il student s'engascha da sviluppar in clima da fidanza (tranter ella/el ed ils uffants e tranter ils uffants).

Finamira(s) persunala(s) per questa situaziun d'emprender (cfr. il cumprova d'emprender precedent):

Premissas (damai ch'i na dat betg in cumprova d'emprender precedent): Ils uffants da mia 4. classa da praticum han per part fadia da tractar in l'auter cun respect, surtut cura ch'i sa tracta da situaziuns che pretendan u lubeschjan in contact corporal. Jau hai pudì observar durant ils emprims dis dal praticum ch'i vegn savens stuschà en questas situaziuns u ch'i vegn sdrappà in a l'auter las chausas or dals mauns. Perquai è mia finamira a lunga vista da mussar als uffants surtut a moda ludica in tractar in l'auter cun respect, uschia ch'ins po er sa fidar in da l'auter. Ma finamira per la sequenza manada dad oz è: Jau sai introducir il giu uschia ch'ils uffants tutgan in l'auter „cun sentiment“ e ch'els sa sentan bain tras quests contacts corporals.

Reflexiun (observaziuns, interpretaziuns):

Durant ch'jau hai declerà il giu hai jau explitgà las finamiras (tutgan in l'auter sco quai ch'jau avess era gugent, durant l'explitgar èsi tut quiet, tuts sa concentreschan sin l'istorgia e sin ils contacts corporals) a moda detagliada. Durant il giu èsi stà fitg quiet en la stanza da scola, las scolaras/ils scolars han „dissegnà“ sin il dies da l'uffant ch'è davant ellas/els quai ch'jau hai legi avant en l'istorgia (p.ex. i plova levamain, sin las vias sa rimnan pitschens auals... guarda annexa). Jau sun ida/i durant il preleger plausieu tras la classa e hai pudì observar che blers uffants avevan serrà ils eglis durant ch'els èn vegnids tutgads sin il dies. Bunamain tuts han fatg ils moviments ruassavlamain e cun forza dosada. Tar trais uffants hai jau curt stui intervegnir durant la sequenza manada: In'egliada ed ina gestica han gidà Nando da betg „siglir or da la retscha“. Vanessa ha tutgà il dies (uriz) cun memia blera forza, jau hai curt preni ses mauns ed als hai manà a moda fina. Omar ha cumenzà cun commentaris dad aut, jau sun stada stà sper el ed al hai regurdà da bass vi da la regia. Suentar l'exercizi han ils dus uffants che han lavurà ensemen pudì dar in feedback (a bocca). Tge m'ha pari empernalival? Tge n'è betg stà empernalival? Tge pos ti far anc meglier la proxima giada? Las scolaras/ils scolars han discuri in cun l'auter, jau hai per part tadlà e constatà che singuls uffants han fatg remartgas concretas (sco „Jau hai gi gugent il tutgar fin“). La gronda part ha dentant fatg remartgas generalas (sco p.ex. „Quai has ti fatg bain“).

Jau sun stada stà surstada/surstà quant pauc ch'jau hai stui intervegnir durant il manar tras il giu. Apparentamain hai jau savì declerà pertge ch'i va, tge finamira ch'il giu ha e nua ch'ins sto esser attent. Jau sun danovamain vegnida/vegni conscienta/conscient ch'igl è difficil da lavurar vi da finamiras socialas, sch'ils uffants n'enconuschan betg quests! Jau crai er che furmas dal giu èn adattadas per trenar in tractar in l'auter cun respect e da sviluppar fidanza. Quai è stà d'avantag per il giu ed impurtant per mai: la furma d'exercizi pretendia in contact corporal ed il medem mument pon ils uffants vegnir manads e „controllads“ fitg da mai sco peruna d'instrucziun. Jau na sun anc betg cuntenta/curent cun la fasa d'evaluaziun. Ils feedbacks èn per part stads formulads memia general. Betg tut las scolaras/ils scolars han survegni tips co ch'ellas/ch'els pudessan anc optimar lur cumportament.

Remartgas da la persuna d'instrucziun da la pratica, da la mentura/dal mentur

Mia persuna d'instrucziun da la pratica ha ludà fitg il giu „Istorgia da l'aura“ ch'jau hai inventà sco er l'entira sequenza manada. Ella chatta fitg impurtant ch'i vegn lavurà a moda conscienta vi da finamiras socialas ed ella m'ha animà da lavurar vinavanti vi da questa finamira. Ella è d'accord ch'ins sto impunder in tschert temp per la realisaziun.

Connexs theoretics:

Modul „Planisar instrucziun“: En connex cun formular finamiras d'emprender duain vegnir considerads tuts trais champs d'emprender (competenza en la materia, autocompetenza e competenza sociala). Sa decidan ins per ina finamira sociala, ston vegnir resguardads per il svilup da l'abilità sociala correspondent a quatter pass (communitgar la finamira, motivar la finamira, exercitar l'abilità aspirada, reflexiun) (guarda text M. Weidner 2008, p. 36ff.) Ulterius connexs theoretics (Modul „Planisar instrucziun“): Gieus d'interacziun per la promozion dal l'autocompetenza e da la competenza sociala.

Consequenzas, proximas finamiras, terminis:

L'abilità sociala da tractar in l'auter cun respect e da sa fidar in da l'auter n'emprendan las scolaras/ils scolars betg naven dad oz sin damau ed er jau sco persuna d'instrucziun n'emprend betg immediat co mussar quai als uffants! Mia finamira è perquai d'integrar durant la proxima emna (2. emna da praticum) minga di ina furma da giu en l'instrucziun. Jau vi anc optimar l'evaluaziun da questas sequenzas: Las scolaras/ils scolars duain survegnir tras il feedback tips concretos co els pon optimar lur cumportament social cun agid d'ina finamira concreta.

Annexa:

Giu „Istorgia da l'aura“

Cumprova d'emprender

Praticum:	Situaziuns d'emprender	Num:	Martina Muster
Data:	30 da matg – 3 da zercladur 2016	Numer da la cumprova:	5.2
Standard:	Manar ina classa		
Element:	Realisar interacziuns		
Accent:	Mussar da tractar in l'auter cun respect		

Competenza(s) or dal carnet d'elements:

La studenta/il student s'engascha da sviluppar in clima da fidanza (tranter ella/el ed ils uffants e tranter ils uffants).

Finamira(s) persunala(s) per questa situaziun d'emprender (cfr. il cumprova d'emprender precedent):

Integrar durant la 2. emna da praticum minga di ina furma da giu en l'instrucziun. Tras questa furma pon las scolaras/ils scolars exercitar ed emprender l'abilità sociala da tractar in l'auter cun respect e da fidar in da l'auter. Finamira concreta per mai: Concepir l'evaluaziun da questas sequenzas manadas uschia, che las scolaras/ch'ils scolars survegnan tras ils feedbacks dals auters tips concretos co ch'ellas/ch'els pon optimar lur cumportament social.

Reflexiun (observaziuns, interpretaziuns):

Durant la 2. emna da praticum hai jau integrà en l'instrucziun differentas furmas da giu or dals champs „gieus cooperativs“ e „gieus da confidenza“, durant l'entschatta da l'instrucziun, per ritmisar fasas da lavur pli lungas e „cognitivs“, sco p.ex. „pausas animadas“ u er sco fasa d'instrucziun individuala (gieus ch'èn vegnids integrads, v. annexa). Sco exempel decler jau il giu „Dissegnar en dus“. Durant quest giu han dus uffants stui tegnair ensemen in rispli e far senza discurren in maletg tar il tema „In suentermezdi sper l'aura“. La finamira è vegnida discussunada avant e nudada vi da la tavla, la suandanta finamira è vegnida nudada: Jau prend durant il dissegnar communabel resguard sin mia partenaria/mes partenari, quai vul dir: 1. Las ideas dad omadus uffants duain vegnir integradas en il maletg. 2. Jau ma poss laschar manar durant il dissegnar, jau poss dentant era sez manar. 3. Jau bad tge che l'auter vul dissegnar e quai senza discurren. 4. Jau giud la collavuraziun cun in auter uffant ed al pos fidar.

Avant che cumenzar cun l'evaluaziun avain nus elavurà cun agid d'exempels co ch'in bun feedback pudess guardar or. Sin in pitschen questionari han las scolaras/ils scolars stui notar en lavur individuala lur feedbacks per in auter uffant. Durant la suandanta runda da feedbacks, ch'els han fatg en dus, e durant leger ils questionaris hai jau constatà ch'ils feedbacks èn stads savens fitg concret, ch'els sa referivan a las finamiras e ch'els eran persunals, p.ex. „Nus avain omadus pudì dissegnar nossas ideas“ u „Ti has bainbod badà tge ch'jau vuleva dissegnar ed es ta participà, quai ma plaschi“ u „Per mai fissi stà bel, sche ti m'avessas anc laschà dissegnar dapli“! Igl è sa cumprova che nus avain fatg questa giada l'emprim ina curta fasa da scriver, nua ch'ils uffants han qu temp da ponderar il feedback. Natiralmain n'eran anc adina betg tut ils feedbacks formulads a moda ideala ed igl è er sa mussà ch'ingins uffants na san anc betg valitar sasez uschè bain. Omadus fatgs fan mingatant grev d'acceptar il feedback dad auters uffants. Il process d'emprender tut quai dura segir dagli temp che quai temp ch'jau hai a disposiziun durant quest praticum. Areguard mes accent „Mussar da tractar in l'auter cun respect“ sai jau uss a la fin da quest'emna constatà ch'ils uffants èn vegnids en gener al pli conscients dals bassegns dals auters e ch'els sa dattan fadia dad ademplir quests: Il stuschar ed il trait chausas or dà maun èn sa smindus tendenzialmain. Jau crai d'avair inizià in process d'emprender.

Remartgas da la persuna d'instrucziun da la pratica, da la mentura/dal mentur

Remartga da la persuna d'instrucziun da la pratica: Sche las scolaras/ils scolars duain sviluppar pli e pli ina autovalitaziun realistica, gioga la valitaziun da la persuna d'instrucziun in rolla impurtanta, quai vul dir, ch'era jau sco persuna d'instrucziun sai e stoss communitgar mes punct da vista en furma d'in feedback – quest aspect ha anc manà.

Connexs theoretics:

In cunteng theoretic impurtant per mai èn stadas en questa situaziun las reglas da feedback, principalmain ils puncts „Buns feedbacks èn formulads a moda clera (dar/survegnir sin ina clera dumonda u en connex cun ina finamira ina clera infurmaziun), concret (numnar fatgs concretos) e persunal (formular sentiments ed opiniuns persunals uschia ch'ins chapescha er els)“. (cfr. documents or dals modules „Perceper diversitad“ e „Sa preschentar a moda segira“). Tar la realisaziun dals feedbacks e dal questionari per las scolaras/ils scolars ma sun jau basadabasà sin quests documents.

Consequenzas, proximas finamiras, terminis:

Laschar lavurar las scolaras/ils scolars durant l'ultima emna da praticum almain duas giadas (en differenta constellaziun) en lavurs da partenari u lavurs en grupp ed observar sch'i vegn preni „resguard“. Stgaffir danovamain situaziuns da feedback tranter ils uffants, questa giada dentant er cun dar feedbacks da mia vart (v. remartgas da la persuna d'instrucziun da la pratica).

Annexa:

- Curta descripciun dals gieus ch'èn vegnids fatgs en connex cun l'emprender social
- Questionari per l'evaluaziun dal giu „Dissegnar en dus“, exempels da scolaras e scolars

Contact

Scola auta da pedagogia dal Grischun
Partiziun Furmaziun da la Pratica Professionala
Scalärastrasse 17, 7000 Cuir
www.phqr.ch

1. ediziun, settember 2015